

PRATEEK DAILY

प्रतीक

दैनिक

राष्ट्रिय 'क' वर्ग

prateekdaily.com

❖ वर्ष ३७ ❖ २०७८ माघ १७ गते सोमवार // मूल भूमि नब्बेदमा छिल्को भैक्ज बलुळ // 2022 January 31 Monday ❖ मूल्य ५/- ❖ पृष्ठ सङ्ख्या ६ ❖ अंक १५६

विद्यालय खुले पनि विद्यार्थीहरूले खोप पाएन्

ओमप्रकाश चौधरी माधव तिमिस्ता, १६ माघ/शिक्षा, विज्ञान तथा प्रविधि मन्त्रालयले कोरोना सङ्क्रमणको कारण माघ १५ गते सम्म विद्यालय बन्द गर्न

कारण विद्यार्थीहरूलाई खोप लगाउन नसकिएको गापा स्वास्थ्य संयोजक रसेश थिडले बताए। संयोजक थिडले गापा अन्तर्गत स्वास्थ्य चौकीहरूलाई

विद्यालयमा अध्ययनरत १२ देखि १७ वर्ष उमेरका विद्यार्थीहरूलाई आजदेखि विद्यालय खुला गरे पनि खोप भने उपलब्ध भएन। स्वास्थ्य कार्यालय, पर्साका निमित्त प्रमुख

विद्यालय जाँदै विद्यार्थीहरू। तस्वीर: प्रतीक

निर्देशन गरे अनुसार बन्द भएका विद्यालयहरू आज आइतवार पर्सा जिल्लामा केही खुले भने केही बन्द नै रहे।

मन्त्रालयको पछिल्लो सूचना अनुसार १२ देखि १७ वर्ष उमेर सम्हका विद्यार्थीहरूलाई कोरोनाविरुद्धको खोप लगाउन माघ १६ देखि २० गते सम्म विद्यालय खुला गर्न निर्णयअनुरूप आज केही विद्यालय खुले भने केही बढै रहे।

मन्त्रालयले यस्तो परिपत्र गरे पनि सिएमसीको हालैको बैठकले विद्यालयहरू माघ मसान्तसम्म बन्द गर्न सिफारिश गरे को कारण पर्सा जिल्लाका विद्यालयहरू खोले कि बन्द गर्ने भने असमञ्जसमा परेको पटेवासुगौली गाउँपालिका-४ पटेवार्प्राविका प्रभारी रामनारायण चौधरीले बताए। उनले पालिकाले खोले वा बन्द गर्ने विषयमा कैन निर्देशन नगरेको कारण मन्त्रालयको पत्र अनुसार आज विद्यालय सञ्चालन गरिएको बताए।

ठोरी गापाका सबै विद्यालय आज सञ्चालनमा आए तर खोप नआएको

बालबालिकाहरूलाई खोप लगाउन तयारी अवस्थामा राखिएको तर खोप अभावमा कार्य हुन नसकेको बताए। उनले खोप आउने वित्तिकै विद्यालयहरूसँग समन्वय गरेर अभियानलाई तीव्रता दिने बताए।

ठोरीका विद्यालयहरूले १२ देखि १७ वर्ष उमेरका बालबालिकाहरूको अभिलेख तीन साताअधि नै गापालाई उपलब्ध गराइसकेको छ।

ठोरीमा यो उमेर सम्भका दुई हजार ५०० विद्यार्थी रहेको संयोजक थिडले बताए। विद्यार्थीहरू आजबाट आए पनि उतीहरूलाई खोप नलागाइएको कारण भौतिक उपस्थितिमा पठनपाठन गराउन जोखिम हुने देखेर बिदा गरिएको थियो।

पटेर्वासुगौली, जीराभवानी, जगरनाथपुर गापाका विद्यालयहरूले सञ्चालनमा आएको बुझिन आएको छ। महानगरका विद्यालयहरू पनि केही सञ्चालनमा आए भने केही बन्द नै रहे। कोरोनाविरुद्धको खोपोको लागि आजदेखि माघ २० गते सम्म विद्यालय खुले गरिएको हो।

विद्यालय खुले पनि खोप पुगेन कोरोनाविरुद्धको खोपोका लागि

नवलकिशोर साहले प्रदेश सरकारबाट खोप उपलब्ध नभएको कारण विद्यार्थीहरूलाई खोप दिन नसकिएको बताए। उनले एक साताअधि नै

विद्यार्थीहरूको लागि मोडन्न र फाइजरका ५२ हजार मात्रा खोप माग गरिएको तर अहिलेसम्म नआएकाले विद्यार्थीहरूलाई दिन नसकिएको बताए। उनले एक दुई दिनमा खोप आउने र सोहीअनुरूप विद्यार्थीहरूलाई खोप लगाउने प्रतीकलाई बताए।

विद्यालय खोल्ने कि बन्द गर्ने असमञ्जस

कोरोनाको कारण आजदेखि सञ्चालनमा आएका विद्यालयहरू खोले कि बन्द गर्ने भने विषयमा असमञ्जसमा छन्।

आज खुलेका विद्यालयहरूले भने पठनपाठनभन्दा कोरोनाविरुद्ध सञ्चेतना कार्यक्रम सञ्चालन गरेका थिए। विद्यालय खोलिए पनि उद्देश्यपरक काम हुन नसन्ने थाहा पाएर केही विद्यालयहरू सोमवारदेखि बन्द हुने भएका छन्। केही पालिकाले आज साँझसम्म विद्यालय खोल्ने कि बन्द गर्ने भने विषयमा निर्णय गर्ने बताइएको छ।

बाघ गणनाको नतीजा एक महीनापछि आउने

प्रस, परवानीपुर, १६ माघ/पर्सा राष्ट्रिय निकुञ्जमा भइरहेको

गणनाको काम जारी रहेत्र। सन् २०७८ मा भएको बाघ गणना अनुसार पर्सा

राष्ट्रिय निकुञ्जमा शुरू भएको थियो।

पछिल्लो १२ दिनमा पर्सा राष्ट्रिय निकुञ्जको सेवा क्षेत्र पर्सा, बारा, मकवानपुरको ६२८ वर्ग किलोमिटर र निकुञ्जले छोएको वरपरका क्षेत्र जस्तै चितवन राष्ट्रिय निकुञ्जको सीमा, रौतहटको जङ्गल, डिभिजन वन कार्यालय, पर्सा, बाराका क्षेत्रलगायत ३२१ वटा ठाउँमा ३२१ जोडी क्यामरा जडान गर्ने काम भइसकेको र बाघ गणनाको काम अगाडि बढिसकेको बताइएको छ।

३२१ जोडी क्यामरामा राष्ट्रिय निकुञ्ज क्षेत्रिक्तिको तीन जोडी र डिभिजन वन कार्यालय, पर्साको दुई जोडी जोडी र बाघ गणनाको हराएको उनले बताए।

काठ तस्कर तथा वन्यजन्तुहरूको चोरी शिकारी गर्ने उद्देश्यले तीन क्यामराहरू चोरी भएको हुन सक्ने र त्यसबाटे सम्बन्धित निकायले अनुसन्धान समय लाग्ने भएको फेड्युलीरीसम्म बाघ

राष्ट्रिय निकुञ्जमा १८ वटा बाघ रहेको तथ्याङ्को छ।

बाघ बढ्ने कि घट्ने विषयमा उनले अहिले केही भन्न उपयुक्त नहुने चर्चा गर्दै तर बाघको पदचिह्न निकुञ्जमा देखिएकाले सङ्घर्ष बढ्न सक्ने सम्भावना कर्मचारीहरूको छ। गत माघ ४ गतेदेखि देशभरिका तराईमा रहेका पाँचवटा

बाँकी अन्तिम पातामा

तस्वीर: एजेंसी

बाघ गणनाको नतीजा एक महीनापछि अर्थात् आगामी मार्चको पहिलो सातामा आउने भएको छ। अहिले केही भन्न उपयुक्त नहुने चर्चा गर्दै तर बाघको पदचिह्न निकुञ्जमा देखिएकाले सङ्घर्ष बढ्न सक्ने सम्भावना कर्मचारीहरूको छ। गत माघ ४ गतेदेखि देशभरिका तराईमा रहेका पाँचवटा

प्रतीक दैनिक राष्ट्रिय 'क' वर्गमा

प्रस, वीरगंज, १६ माघ/प्रेस काउन्सिल दैनिक वर्षमा नतीजा सार्वजनिक गरेको २०७६/७७ को दैनिक राष्ट्रिय 'क' वर्गमा रहेको छ।

प्रेस काउन्सिल नेपाल, आ.व. २०७५/२०७६ सालको पत्रपत्रिका वर्गीकरणका लागि प्राप्त आवेदनहरूको मूल्याङ्कन नतीजासम्बन्धी विवरण

क्र.स.	फा.न.	पत्रिकाको नाम	जिल्ला	प्रकार	स्तर	वर्ग
१	१	इलाम एक्सप्रेस दैनिक	इलाम	दैनिक	स्थानीय	ख
२	२	इलाम पाष्ट दैनिक	इलाम	दैनिक	स्थानीय	क
१४७	१५६	आजुर द्विमासिक	धनुषा	साहित्यिक	स्थानीय	क
१४८	१५७	प्रतीक दैनिक	पर्सा	दैनिक	राष्ट्रिय	क
१४९	१५९	जनसृष्टि दैनिक	पर्सा	दैनिक	स्थानीय	क

प्रेस काउन्सिल नेपाल, आ.व. २०७६/२०७७ सालको पत्रपत्रिका वर्गीकरणका लागि प्राप्त आवेदनहरूको मूल्याङ्कन नतीजासम्बन्धी विवरण

क्र.स.	फा.न.	पत्रिका	जिल्ला	प्रकार	स्तर	वर्ग
१४३	१५०	आजुर द्विमासिक	धनुषा	साहित्यिक	स्थानीय	क
१४४	१५१	प्रतीक दैनिक	पर्सा	दैनिक	राष्ट्रिय	क
१४५	१५२	प्रतीक दैनिक	पर्सा	दैनिक	स्थानीय	ख

गरेको ४। काउन्सिलले सार्वजनिक गरेको नतीजा अनुसार प्रतीक दैनिक राष्ट्रिय 'क' वर्गमा परेको छ।

काउन्सिलले आव २०७५/७६ र

गत एक दशकभन्दा लामो अवधिदेखि नै 'क' वर्गमा रहेकै आएको यस दैनिकले राष्ट्रिय 'क' वर्गमा परेको छ।

वैदेशिक रोजगारी सम्बन्धी गुनासो छ ? १९४९ मा गर्वुहोस् फोन

काठमाडौं, १६ माघ / रासस

के तपाईं वैदेशिक रोजगारमा हुनहुन्छ ? वा जाने तयारीमा हुनहुन्छ ?

फ्री नम्बर १९४९ मा सीधै सम्पर्क गरी २४५१ घण्टा गुनासो र समस्या टिपाउन सक्ने व्यवस्था गरेको छ।

अम्र रोजगार तथा सामाजिक सुरक्षामन्त्री कृष्णकुमार श्रेष्ठ। तस्वीर: फाइल

कुनै समस्यामा पर्नुभएको छ। सम्बन्धित निकायले तपाईंको गुनासो वा समस्याको सम्बोधन गरेन भने तपाईंले सोझै अम, रोजगार तथा सामाजिक सुरक्षा मन्त्रालयमा सम्पर्क गर्न सक्नुहोनेछ।

ऐसा नलाग्ने वा लाने फोन नम्बर सञ्चालनमा ल्याइएको छ। मन्त्रालयले त्यसलाई कल सेन्टर नाम दिएको छ। अम्र रोजगार तथा सामाजिक सुरक्षामन्त्री कृष्णकुमार श्रेष्ठले आइतवार उत्तर कल सेन्टर सञ्चालनको शुभारम्भ गरे।

कल सेन्टरमा २४५१ घण्टा फोन सम्पर्क गरेर आफ्ना समस्या वा गुनासा सुनाउन भएको छ। मन्त्रालयले त्यसका लागि मन्त्रालयले मन्त्रीको सचिवालयको मोबाइल नम्बर ९८२३२४६७०४, ९८२३२४६७०६ र मन्त्रालयमा रहेको कल सेन्टरको नम्बर ९७७९५७००० वा टोल

गुनासो आउने वित्तिकै मन्त्रालयले आवश्यक कारबाई गर्नेछ। मन्त्रालयका सचिव एकनारायण अर्थात्का अनुसार कल सेन्टर तथा वैदेशिक रोजगारसम्बन्धी गुनासो सुनुवाइ कक्षबाट

वैदेशिक रोजगारमा रहेका समस्या, गुनासो तथा सुक्षाव सङ्कलन गरी एकीकृत गरिनेछ। आएका समस्या तथा गुनासोलाई प्राथमिकीकरण गरी समाधान गरिनेछ भने सेवाग्राहीलाई आफ्नो गुनासो सुनुवाइको अवस्थाबारे जानकारीसमेत दिइनेछ।

कल सेन्टर तथा वैदेशिक रोजगारसम्बन्धी गुनासो सुनुवाइ कक्षमा कस्ता खालका समस्या र गुनासो आउँछन, त्यसले सरकारलाई नीति निर्माणमा पनि सहयोग पुने मन्त्री श्रेष्ठले बताए। वैदेशिक रोजगारका नाममा हुने कुनै प्रकारको रकम सङ्कलन, ठारीलगायतका क्रियाकलापमा संलग्न व्यक्ति, मेनपावर कम्पनी वा अन्य संस्था उपर वैदेशिक रोजगार ऐन, २०६४ र अन्य सम्बद्ध कानूनबमोजिम पकाउ गर्ने, अनुसन्धान गर्ने र आवश्यक कारबाई अगाडि बढाइने मन्त्रालयले जानाएको छ।

कल सेन्टरमा २४५१ घण्टा फोन सम्पर्क गरेर आफ्ना समस्या वा गुनासा सुनाउन भएको छ। त्यसका लागि मन्त्रालयले मन्त्रीको सचिवालयको मोबाइल नम्बर ९८२३२४६७०४, ९८२३२४६७०६ र मन्त्रालयमा रहेको कल सेन्टरको नम्बर ९७७९५७००० वा टोल

स्थानीय तहको निर्वाचन निर्धारित मितिमै हुनुपर्छ- डा कोइराला

विराटनगर, १६ माघ / रासस

नेपाली काउन्सिलका केन्द्रीय सदस्य डा शेखर कोइरालाले स्थानीय तहको निर्वाचन समयमै हुनुपर्ने बताएका छन्।

विराटनगरस्थित कोइराला निवासमा आइतवार बिहान सञ्चारकर्मीसँग कुरा गर्दै उनले लोकतन्त्रमा अद्यावधिक निर्वाचन मौलिक हक भएकोले यो निर्वाचन कुनै बहानामा सार्न नहुने बताए।

उनले सरकारले निर्वाचनका विधयमा सीधै निर्वाचन आयोगसँग छलफल गरी टुङ्गे लगाउनुपर्ने तर्क गर्दै ऐन, कानून परिवर्तन गरेर निर्वाचन सार्न

नहुने विचार व्यक्त गरे। उनले भने, “गठबन्धन दलतंत्राभन्दा पनि सरकारले निर्वाचन आयोगसँग छलफल गरेर निर्वाचनको मिति तोक्दा राख्ने हुनेछ।”

केन्द्रीय सदस्य डा कोइरालाले पार्टीको १४४० महाधिवेशनमा पराजित भएका वरिष्ठ नेतालाई केन्द्रीय सदस्यमा मनोनीत गर्न नेतृत्वलाई सुझाव पनि दिए।

उनले प्रदेश नं १ को नामकरण दलको सहमतिमा हुनुपर्ने भन्दै खर्च बढ्नेगरी मन्त्रालय दुक्छाउने र मन्त्रीको सङ्ख्या लगाउनुपर्ने तर्क गर्दै ऐन, कानून परिवर्तन गरेर निर्वाचन सार्न

देशको आर्थिक अवस्थालाई ध्यानमा राखेर प्रदेश सरकारले आफ्नो सरकार विस्तार गर्नुपर्ने र प्रदेश सरकार पारदर्शी, जनाफदेही र उत्तरदायी हुनुपर्छ भने।

स्यादी जिल्लाको बेनी नगरपालिका-१ रत्नेचौरको फाँटमा रहेको तोरीसँगै टिक्टक बनाउँदै आन्तरिक पर्यटक। अहिले उत्तर स्थान भाइरल तोरीबारीका रूपमा प्रचलित भएको छ। तस्वीर: रासस

शहीदकै कारण मुलुकमा लोकतान्त्रिक प्रणाली सम्भव -प्रधानमन्त्री

काठमाडौं, १६ माघ / रासस

प्रधानमन्त्री शेरबहादुर देउवाले

तयार गर्न सम्बन्धित निकायलाई निर्देशन गरियो। शहीद सप्ताहको पहिलो दिन यही माघ १० गते सीमित व्यक्तिको

शहीद दिवसका अवसरमा आइतवार काठमाडौंको लैनचौरस्थित शहीद स्मारकमा आयोजित कार्यक्रमलाई सम्बोधन गर्दै प्रधानमन्त्री शेरबहादुर देउवा। तस्वीर: रासस

शहीदको बलिदानकै कारण आज मुलुकमा सद्घीय लोकतान्त्रिक शासन व्यवस्था सम्भव भएको बताएका छन्।

शहीद सप्ताहको अन्तिम दिन आज लैनचौरस्थित शहीद स्मारकमा माल्यार्पण गर्दै प्रधानमन्त्री देउवाले व्यक्तिगत स्वार्थ नराखी शहीदले गरे को त्याग र बलिदानका कारण मुलुकमा ठूलो राजनीतिक परिवर्तन सफल भएको बताए।

शहीदको सपना साकार पार्न सबैले आआफ्नो स्थानबाट योगदान गर्नुपर्ने बताउँदै उनले मुलुकमा विधिको शासन र राजनीतिक परिवर्तन पनि शहीदकै कारण सम्भव भएको धारणा राखे। महामारीका कारण सो कार्यक्रममा गृहमन्त्री बालकृष्ण खाँण, मुख्य सचिव शङ्करदास बैरामीलगायत अन्य कीमित उच्चपदस्थ अधिकारी मात्र उपस्थित थिए।

कोरोना महामारीका कारण यस वर्ष प्रभातकोरी कार्यक्रम गरिएन। लैनचौरको शहीद स्मारकमा सङ्केतपत्र स्मृति कार्यक्रम गरेर शहीद सनाह समाप्त छ।

प्रधानमन्त्रीले भने-“मुलुकको अबको गन्तव्य भनेको राजनीतिक परिवर्तनलाई संस्थागत गर्दै लोकतन्त्र र सद्घीय शासन प्रणालीलाई बढाइयो बनाउँदै मुलुकलाई छिटो विकसित राष्ट्र निर्माणतर्फ लाने हो।”

सोही अवसरमा कामपाका प्रमुख विद्यासुन्दर शाक्यले शहीदको योगदानले नै देशमा प्रजातन्त्र स्थापना सम्भव भएको धारणा राखे। महामारीका कारण सो कार्यक्रममा गृहमन्त्री बालकृष्ण खाँण, मुख्य सचिव शङ्करदास बैरामीलगायत अन्य कीमित उच्चपदस्थ अधिकारी उपस्थित भएर पुष्पगुच्छा अपेक्षित थिए।

शहीद सप्ताहको अन्य कार्यक्रम यही माघ १२ गते सिफलमा शहीद धर्मसभ्ता माथेमाको सालिकमा र ५५ गते शोभा भगवतीमा गङ्गालाल श्रेष्ठ र दशरथ चन्दको शालिकमा सीमित पदविधिकारी उपस्थित भएर पुष्पगुच्छा अपेक्षित थिए।

शहीद सप्ताहको अन्य कार्यक्रम यही माघ १३ गते सिफलमा शहीद धर्मसभ्ता माथेमाको सालिकमा र ५६ गते शोभा भगवतीमा गङ्गालाल श्रेष्ठ र दशरथ चन्दको शालिकमा सीमित पदविधिकारी उपस्थित भएर पुष्पगुच्छा अपेक्षित थिए।

कोरोना महामारीका कारण यस वर्ष प्रभातकोरी कार्यक्रम गरिएन। लैनचौरको शहीद स्मारकमा सङ्केतपत्र स्मृति कार्यक्रम गरेर शहीद सनाह समाप्त भएको छ।

तीन सप्ताहालाई विसं २०७८ को भैरव पुरस्कार

काठमाडौं, १६ माघ / रासस

नेपाली साहित्यका विराट प्रतिभा एवं हास्य व्यङ्यकार भैरव अर्थात्को सम्मिलनमा स्थापित पुरस्कारबाट यस वर्ष तीनजना सप्ताहालाई सम्मान गरिने भैरव पुरस्कारको राजनीतिक परिवर्तन पनि शहीदकै कारण सम्भव भएको धारणा राख्ने हो।

पुरस्कारको राशि रु १ कल लाख एक हजार १११ रहेको छ। नेपाली कला, साहित्य, संस्कृति, सङ्गीत, पत्रकारिता लगायत क्षेत्रमा विशिष्ट योगदान दिने सप्ताहालाई अब बर्तनी यो पुरस्कार प्रदान गरिने गुठीका अध्यक्ष रोक्त यिमिरले राष्ट्रसलालाई जानकारी दिए।

जस अनुसार २०७८ सालको भैरव पुरस्कार व्यङ्यकार भैरव तरनाथ लुइटेललाई प्रदान गरिने छ। यो पुरस्कारको राशि रु ११ हजार १११ रहेको छ। पहिलोपटक यसै वर्षदेखि घोषणा गरिएको छ।

त्यसै रु ५५ हजार ५५५ रुपियाँ राष्ट्रसलालको भैरवबाट भैरव पुरस्कार भएको छ। राष्ट्रसलालको भैरवबाट भैरव पुरस्कार भएको छ।

पुरस्कारको राशि रु ५५५ हजार ५५५ रुपियाँ राष्ट्रसलालको भैरवबाट भैरव पुरस्कार भएको छ। राष्ट्रसलालको भैरवबाट भैरव पुरस्कार भएको छ।

तीन सप्ताहालाई जानकारी दिए गए तीन वर्षालाई यस वर्ष तीन सप्ताहालाई जानकारी दिए गए तीन वर्षालाई यस

“जहाँ भ्रष्टाचार हुन्छ : त्यहाँ सुशासन र लोकतन्त्रको तत्व रहन्”

- नारायण न्यौपाने

काठमाडौं, १६ माघ / रासस

सरकारका कामकारबाईलाई पारदर्शी र जनउत्तरदायी तुल्याउन प्रभावकारी संसदीय निगरानी र खबरदारी संयन्त्रको आवश्यकतामा जोडि दिएको छ।

नेपालको संसद् र संसदीय समितिका निर्देशन कार्यान्वयन अवस्था र अन्तर्राष्ट्रिय अभ्यासका आधारमा विज्ञले कार्यकारीको कामको रखबारी र खबरदारी प्रभावकारी संसदीय अनुगमनबाट मात्र सम्भव हुने धारणा व्यक्त गरेका छन्। संविधानसभा सदस्य एवं वरिष्ठ अधिवक्ता खिलाल देवकोटाले संसदीय अनुगमन निर्देशिका विषयमा राष्ट्रिय तथा अन्तर्राष्ट्रिय अनुभव प्रस्तुत गर्दै अनुगमन तथा नियन्त्रण प्रणालीले राज्यका कामकारबाई पारदर्शी र उत्तरदायी बनाउने बताएँ।

राज्यलाई लोकतन्त्रिक बनाउन, राज्यका कामकारबाई जनमुखी र उत्तरदायी बनाउन, शक्ति पृथकीकरण, नियन्त्रण र सन्तुलन कायम गर्ने प्रजातन्त्रिक मुलुकमा संसदीय अनुगमन अनुसरण गरिँदै आएको छ।

भनाइ छ, “जहाँ शक्ति हुन्छ, त्यहाँ भ्रष्टाचार हुन्छ। जहाँ भ्रष्टाचार हुन्छ, त्यहाँ सुशासन र लोकतन्त्रको कुनै तत्व बाँकी रहन्न। तसर्थ लोकतन्त्र र सुशासनका लागि शक्तिको निगरानी, खबरदारी र अनुगमन आवश्यक पर्दै।”

आधिकार राज्यको ध्येय भनेको शान्ति, लोकतन्त्र, विकास र समृद्धि भएकोले राज्यरातिको निगरानी लोकतन्त्रको अनिवार्य शर्त मानिँदै आएको छ। विश्वका कैर्यालय लोकतन्त्रिक मुलुकमा संसदीय अनुगमनको उच्चतम अभ्यास भइरहेको छ।

क्यानाडामा संसदले कार्यकारी अङ्गको अनुगमन गर्न स्थायी र विशिष्टिकृत समितिको व्यवस्था गरेको छ भने जर्मनीमा सरकारी अधिकारीलाई समितिमा बोलाएर सोधपुछ तथा लिखित र मौखिक प्रश्नका माध्यमबाट अनुगमन गरिने अभ्यास छ। संसदीय अनुगमन प्रणालीले राज्यका निकायबीच शक्ति पृथकीकरण, नियन्त्रण, सन्तुलन तथा जनता र संविधानप्रति उत्तरदायित्वपूर्ण शासन प्रणाली स्थापनामा बल पुर्याउने वरिष्ठ अधिवक्ता देवकोटा बताउँछन्।

संविधानले संसदलाई जनताको सार्वभौमसम्पन्न स्थायी अङ्गका रूपमा आत्मसात् गरेकोले नेपालले सुधारिएको लोकतन्त्रिक संसदीय प्रणाली अवलम्बन गर्ने मुलुकका रूपमा परिचय स्थापित गरेको छ। सरकारलाई प्रश्न सोधेर, जवाफ मागेर, हरेक कामकारबाईमा

निगरानी राख्दै पारदर्शी बनाउन तथा कार्यकारबाट हुन सक्ने अत्यधिक शक्ति दुरुपयोग रोकेर लोकतन्त्रलाई सुदृढ गर्ने दायित्व लोकतन्त्रिक मुलुकमा संसद् र समितिबाट हुने गर्दै।

बारम्बार दोहोरिएको, एक प्रकृतिका निर्णय धेरै समितिबाट भएका, निर्णय सङ्गतिमा अभाव देखिएको, कार्यक्षेत्रको स्पष्टता रहेको तथा गुणस्तरीय अनुगमन र प्रभावकारी परिणाम हासिल देखिएको

लोकतन्त्रिक मुलुकमा सरकारमाथि विश्वास वा अविश्वासको प्रश्न वा संवैधानिक निकायका पदाधिकारीमध्ये महाभियोगको विषय छिनोफानो गर्ने अधिकार संसदमा निहित रहन्छ।

नेपालमा सरकारका कामकारबाई नियालाने सदृशीय संसद् मातहत विशिष्ट प्रकृतिको राज्यका निर्देशक सिद्धान्त, नीति र दायित्वको कार्यान्वयन अनुगमन तथा अग्रामी सोच निर्धारण गर्न सुझाव दिइएको छ।

संसदको मूलभूत काम भनेको कानून बनाउने, बजेटमाथि छलफल गरी निर्णय दिने, जनताका आवाज उठाउने र सरकारको कामको रेखदेख गर्नु हो।

संसदीय अनुगमनसम्बन्धी राष्ट्रिय तथा अन्तर्राष्ट्रिय अध्ययन गर्ने क्रममा राज्यका निर्देशक सिद्धान्त नीति र दायित्व कार्यान्वयन, अनुगमन र मूल्याङ्कन, सार्वजनिक लेखा, शिक्षा तथा स्वास्थ्य, विधायन, राज्यव्यवस्था तथा सुशासन समितिबाट भएका महत्वपूर्ण निर्णय, दिएका निर्देशन र कार्यान्वयनको अवधारणामध्ये अध्ययन गरिएको जानकारी दिइयो।

विधायन व्यवस्थापन समिति सभापति परशुराम मेघी गुरुडले संसद् र संसदीय समितिको मूल्य काम भनेको सरकारबाट भएका कामको नियमित अनुगमन, मूल्याङ्कन गरी विश्वासनीय र प्रभावकारी तुल्याउने रहेको बताए। अध्ययनमा समितिले निर्धारण गरेको कार्यविधिमा अनुगमन गर्ने स्वीकृत मापदण्ड नभएका कारण एकरूपता र गुणस्तरमा समस्या देखिएको प्रतिवेदनमा उल्लेख छ।

निर्देशन दोहोरिए र निर्णय सङ्गतिमा अभाव... अध्ययनमा समितिकै निर्देशन पनि

छ। अनुगमनको पनि अनुगमनमा ध्यान नपुगेको तथा आफैले गरेका निर्णय र निर्देशनबाटे समिति नै अनभिज देखिएको प्रतिवेदनमा उल्लेख छ।

कृतिय समितिका निर्णय सकारात्मक विभेदभन्दा पनि सलग्न र सरोकारका आधारमा भए गरेको देखिएको मत छ। सरकारी कामको संसदबाटै तिगरानी प्रक्रिया नौलो नभएर सर्वाधिक आधिकारिक र असल अभ्यासका रूपमा लिने गरिन्छ।

दस्तावेज, सामग्री र सूचनासमेतका आधारमा संस्था वा पदाधिकारीलाई बोलाएर उनीहरूबाट भएको प्रस्तुति र सूचनाबीच तालमेल भए-नभएको योकीन गरी अनुगमनलाई निष्कर्षमा पुर्याउन सकिन्छ। अनुगमन प्रतिवेदनमा कामको पृष्ठभूमि, प्रक्रिया र परिणामसमेत हुने भएकाले निर्माण ठोस, मूर्त, सरल र कार्यान्वयन योग्य हुनुपर्छ भन्ने मान्यता राखिन्छ।

समिति सदस्य विभाग राई, प्रकाश पन्थ र राधेयसाम अधिकारी भन्छन्—“नीति तथा कार्यक्रम ल्याउँदामात्र होइन, कानून निर्माणमा पनि हामी मन्नी हुँदा र नहुँदा देहोरो मापदण्ड अँगालाई यो सर्वथा ठीक होइन, संसदीय अनुगमन जति प्रभावकारी भयो त्यति नै सुशासनलाई बलियो तुल्याउँछ।”

विश्वका विभिन्न मुलुकमा भएका असल अभ्यासको अनुसरण गर्न सकियसै भन्नी अनुसन्धानकर्ताले क्यानडा, जर्मनी, इटाली, जापान, संयुक्तराज्य बेलायत, अमेरिका, देखिएको अफ्रिका र भारतले अभ्यास गरिरहेको संसदीय अनुगमनका वेशिति र स्वार्थका कारणले अनुगमन नै विश्वसनीय हुन नसकोको सन्दर्भमा अनुगमन आचारसंहिता बनाउने र अनुगमनको पनि अनुगमन गर्ने पद्धति र प्रणाली स्थापित गर्नुपर्ने देखिएको विज्ञको मत छ।

कानून मन्त्रालयका सचिव उदयराज

सापकोटाले अखबारमा छापिएका

आधारमा मात्र नभई विषयवस्तुको गम्भीरता अनुरूप संसदीय अनुगमन प्रणाली सैधै चुस्त बन्न आवश्यक रहेको सुझाव दिए। संसदीय तिगरानी र अनुगमनले सरकारी र सार्वजनिक क्षेत्रसमेतलाई सदाचार कायम गर्ने र तोकिएको सीमाभित्र रहेको काम गर्ने वातावरण तयार गर्ने भएकोले सार्वजनिक सम्पति र समयको हिफाजत हुने विश्वास गरिएको छ।

देखिएको अफ्रिकामा कार्यकारीका हरेक काम कारबाईमा संसदीय अनुगमन अनिवार्य मानिन्छ।

समिति सदस्य देवराज दाहालले मुलुकमा ठूला राजनीतिक परिवर्तनपछि कार्यान्वयनमा हुने भनिएको प्रणाली र पद्धति कहिलेदेखि स्थापित होला भनी विज्ञसँग जिजासा माग गरे।

अनुगमन किन त

पूर्वाधा निर्माणलगायत विकासका कार्यक्रमलाई आर्थिक दृष्टिले मितव्यी, सक्षम र गुणस्तरीय तुल्याउन, कानूनी अद्वितीय विवाद गर्न तथा रणनीतिक योजना एंव बजेट बजेट सुनिश्चित गर्ने प्रभावकारी संसदीय अनुगमनको आवश्यकता औल्याइएको छ।

राज्यका समग्र उद्देश्य र नीति आत्मसात् गरी अर्थपूर्ण योगदान पुर्याउने संसदीय अनुगमनको मुख्य ध्येय हो। अनुगमनका लागि पूर्वतयारीका रूपमा पर्याप्त सूचना सङ्गत, लक्ष्य निर्धारण, उपयुक्त निकाय छोटो, विकल्पको खोजी, विज्ञ र सरोकारवालासँग परामर्श तथा अग्रामी सोच निर्धारण गर्न सुझाव दिइएको छ।

दस्तावेज, सामग्री र सूचनासमेतका

आधारमा संस्था वा पदाधिकारीलाई बोलाएर उनीहरूबाट भएको प्रस्तुति र सूचनाबीच तालमेल भए-नभएको योकीन गरी अनुगमनलाई निष्कर्षमा पुर्याउन सकिन्छ। अनुगमन प्रतिवेदनमा कामको पृष्ठभूमि, प्रक्रिया र परिणामसमेत हुने भएकाले निर्माण ठोस, मूर्त, सरल र कार्यान्वयन योग्य हुनुपर्छ भन्ने मान्यता राखिन्छ।

समिति सदस्य विभाग राई, प्रकाश पन्थ र राधेयसाम अधिकारी भन्नी अनुगमन लगाउने बताउने र अनुगमनको संवैधानिक संसद्वारा प्रतिवेदनमा अनुगमन नै विश्वसनीय हुन नसकोको सन्दर्भमा अनुगमन आचारसंहिता बनाउने र अनुगमनको पनि अनुगमन गर्ने पद्धति र प्रणाली स्थापित गर्नुपर्ने देखिएको विज्ञको मत छ।

कानून मन्त्रालयका सचिव उदयराज सापकोटाले अखबारमा छापिएका आधारमा मात्र नभई विषयवस्तुको गम्भीरता अनुरूप संसदीय अनुगमन प्रणाली अँगालाई यो सर्वथा ठीक होइन। दस्तावेज, सामग्री र सूचनासमेतलाई हामीले काँचो गोलभेंडा भन्नांशै, यसैले यसलाई फालने नगरी।

हरियो गोलभेंडा

भिटामिन सी र एन्टिअविस्डेन्ट्सले भरिपूर्ण

अन्तर्राष्ट्रीय समाचार

अमेरिकामा कोभिडका कारण मृत्यु हुने बढ़दै

लन्डन, १६ माघ/सिन्हवा

संयुक्त राज्य अमेरिकामा कोभिडका

विश्वका अरू देशको तुलनामा यो सबैभन्दा बढी हो।

छ। मन्त्रालयका अनुसार भारतमा अहिले सड़कमित अवस्थामा रहेकाहरूको

तस्वीर: फाइल

कारण हुने मृत्यु बढिरहेको देखिएको छ। यसलाई अमेरिकाका अधिकारीहरूले चिन्ताजनक पनि भनेका छन्। प्राप्त पछिल्लो समाचार अनुसार यहाँ गएको सात दिनसम्म कोभिडका कारण हुने मृत्यु बढ़दै गएको छ। बुधवार मात्र यहाँ २४ घण्टामा कोभिडबाट दुई हजारभन्दा बढीको ज्यान गएको छ।

बुधवारको पछिल्लो तथ्याङ्क अनुसार यहाँ एकै दिन कोभिडबाट २ हजार २५९ जनाको ज्यान गएको थियो। तर उता कोभिडबाट हुने सड़कमितको सड़ख्या भने अहिले घटेको छ। पछिल्लो केही दिनयता यो सड़कमण दरमा करीब १३ प्रतिशतले कमी आएको देखिएको छ।

यहाँ दैनिक ६ लाखभन्दा बढी नै सड़कमित पाइने गरेका छन्। अमेरिका कोभिडबाट सबैभन्दा बढी प्रभावित देशमा पर्दछ। अमेरिकामा विश्वमा नै कोभिडबाट सबैभन्दा बढी नागरिको ज्यान गएको छ भने सड़कमण दर पनि धेरै रहेको पाइएको छ।

यहाँ अहिलेसम्म कोभिडबाट ९ लाख ६ हजारभन्दा बढीको ज्यान गएको छ। भारतमा पछिल्लो एक दिनमा १६ लाख १५ हजार १९३ जनाको कोरोना भाइरसबाट सड़ख्यामा निरन्तर कमी आइरहेको छ। दिन प्रतिदिन बढ़दै उक्तोमा अहिले घटेको ज्यान गएको छ। रासस

भारतमा कोरोना भाइरसबाट थप दुई लाख ३४ हजार सड़कमित नयाँ दिल्ली/एनआई भएका छन्। सरकारी सड़ख्या पनि घट्दै गहरहेको छ। सरकारी अधिकारीहरूका अनुसार भारतमा शनिवार १८ लाख ८४ हजार ३३३ जना सक्रिय सड़कमित रहेका छन्। सक्रिय सड़कमितको यो सड़ख्या कुल सड़कमितको ४.५९ प्रतिशत भएको जनाइएको छ। दैनिक नयाँ सड़कमितको सड़ख्याभन्दा सड़कमणमुक्त सड़ख्या धेरै भएको ले पनि अहिले सक्रिय सड़कमितहरूको सड़ख्या सड़ख्या घट्दै गएको हो। भारतमा पछिल्लो २४ घण्टामा तीन लाख ५२ हजार ७८४ जना कोरोना भाइरसबाट सड़कमणमुक्त भएका छन्। एउटै अवधिमा नयाँ सड़कमितहरूको सड़ख्याभन्दा सड़कमणमुक्त हुनेहरूको सड़ख्या एक लाखभन्दा बढी छ।

भारतमा पछिल्लो एक दिनमा १६ लाख १५ हजार १९३ जनाको कोरोना परीक्षण गरिएको थियो। भारतमा सन् २०२१, जनवरी १६ देखि कोरोना भाइरसबिरुद्ध खोप अभियान शुरू भएको थियो। सो समयेखि हालसम्म भारतमा एक अर्ब ६५ करोड ७० लाखभन्दा बढी डोज खोप लगाइएको छ। रासस

</

चैतसम्म पर्साका सबैले खोप पाउने अहिलेसम्म ६० प्रतिशतले खोप लगाए

नितेश कर्णा, वीरगंज, १६ माघ/
पर्सा जिल्लामा कोरोनाविरुद्धको खोप

४५ हजार ३६५ जनालाई खोप लगाउने
लक्ष्य रहेकामा अहिलेसम्म पहिलो मात्राको

७४१ जनाले लगाएको बताए । १२
वर्षमाथि र १७ वर्षमुनिका २५५३ जनाले

स्वास्थ्य कार्यालय पर्सामा खोप लिन जानेहरू र निमित्त स्वास्थ्य प्रमुख नवलकिशोर साह। तस्वीर: प्रतीक

६० प्रतिशतले लगाएका छन् । स्वास्थ्य कार्यालय, पर्साका निमित्त स्वास्थ्य प्रमुख नवलकिशोर साहले उपलब्ध तथ्याङ्क अनुसार ५३.४ प्रतिशतले खोप लगाएको देखिए पनि थप तथ्याङ्क आउन बाँकी रहेको र ती तथ्याङ्को पनि गणना गर्दा अनुमानित ६० प्रतिशतले कोरोनाविरुद्ध खोप लगाइसकेको बताए ।

निमित्त प्रमुख साहरे अहिले पनि कोरोनाविरुद्धको खोप विभिन्न स्थानमा जारी रहेको बताए । कोभिशिल्ड, भेरोसिल खोप दिए कार्य जारी रहेको उनले बताए । पर्सा जिल्लामा १८ वर्षमाथिका चार लाख

६८.५६ प्रतिशतले खोप लगाएको र दोस्रो मात्राको खोप करीब ६० प्रतिशतले लगाएको उनले बताए ।

कोभिशिल्डको पहिलो मात्राको खोप ३७ हजार ८१३ जना, भेरोसिल दुई लाख चार हजार ६५६ जना, जोन्सन ३६ हजार २६३ जना र अस्ट्राजेनिका २६ हजार ६२७ जना गरी तीन लाख पाँच हजार ३५९ जनाले खोप लगाइसकेका छन् ।

दोस्रो मात्राको खोप कोभिशिल्ड ३४ हजार ४६४, भेरोसिल १ लाख ४३ हजार २९२ र अस्ट्राजेनिका २८ हजार ९८२ जनाले गरी कुल एक लाख ९९ हजार

फाइजरको पहिलो मात्राको खोप लिएको, दोस्रो मात्राको खोप २१३७ जना र १८ वर्षमाथिकालाई पहिलो मात्राको मोडर्न खोप २५ हजार ४६३ जनालाई दिइएको निमित्त प्रमुख साहले बताए । उनले वीरगंज महानगर, पकाहामैनपुर, कालिकामाई, पोखरियामा फाइजर खोप पहिलो र दोस्रो चरणमा करीब २८ हजार भन्दा बढी विद्यार्थीलाई लगाइएको बताए ।

निमित्त प्रमुख साहले चैत मसान्तसम्म पर्सा जिल्लाका सबैलाई खोप लगाइसक्ने उद्देश्यानुरूप कार्य भइरहेको बताए ।

भाइरल ज्वरोको प्रकोप घटेन

बलिराम शुक्ला, बिरुवागुठी, १६ माघ/
चीसो बढेसँगै फैलिएको भाइरल

सदस्यलाई ज्वरो, रुधाखोकी, टाउन तथा जीउ-हात दुख्ने र कसैकसैलाई

पर्सागढी नपाको एक क्लिनिकमा औषधि किन्नै । तस्वीर: प्रतीक

ज्वरोको प्रकोप कम भएको छैन । पर्सागढी नगरपालिकालागायत ग्रामीण भेगमा एक महीनादेखि फैलिएको भाइरल ज्वरोको प्रकोप बढेपछि भाइरल ज्वरोको प्रकोप बढेकाले बिरामीहरू दिनहुँ तगारपालिका अन्तर्गतका स्वास्थ्य चौकीमा उपचार गराउन आउने गरेको बताए । स्वास्थ्यकर्मीहरूले यो अवस्थामा न्यातो कपडा लगाउने, झोलिलो/पोखिलो खाना खाने र मनतातो पानी सेवन गर्न तथा आवश्यक परे मात्र घरबाट बाहिर निस्कन सुझाव दिइरहेका छन् ।

पर्सागढी नगरपालिका कार्यालयका निमित्त स्वास्थ्य प्रमुख उमेशप्रसाद साहका अनुसार चीसो बढेपछि भाइरल ज्वरोको प्रकोप बढेकाले बिरामीहरू दिनहुँ तगारपालिका अन्तर्गतका स्वास्थ्य चौकीमा उपचार गराउन आउने गरेको बताए । स्वास्थ्यकर्मीहरूले यो अवस्थामा न्यातो कपडा लगाउने, झोलिलो/पोखिलो खाना खाने र मनतातो पानी सेवन गर्न तथा आवश्यक परे मात्र घरबाट बाहिर निस्कन सुझाव दिइरहेका छन् ।

युवा सङ्घले मन्त्री.....
यादवले पीडितलाई थप पीडा दिएको युवा सङ्घका नेताहरूले बताएका छन् ।

प्रदर्शनकारीहरूले पेट्रोलियम पदार्थमा गरिएको मूल्यवृद्धि खारेज गर्नुपर्ने, किसानलाई मलखाद उपलब्ध गराउनुपर्ने, लिम्पियाधुरामा एकतर्फा भारतीय निर्माण कार्य तुरन्त बन्द गर्नुपर्नेलागायतका माग राखेका छन् ।

सरकारविरुद्ध विभिन्न नाराका साथ जुलूसपछि कोणसभामा परिणत भएको थिए । सभामा युवा सङ्घका मधेस प्रदेश इन्चार्ज बैधनाथ साह, जिल्ला अध्यक्ष इन्द्रेश राउतलागायतले मन्त्र्यव्यक्त गरेका थिए ।

प्रदर्शनकारीहरूले मन्त्री यादवको पुतला दहन गरेका थिए । मन्त्रीले राजीनामा नदिएसम्म आन्दोलनलाई निरन्तरता दिने सङ्घले जनाएको छ ।

Make your stay with us is a memorable experience

Lords Plaza Birgunj is a world class hotel built to treat all types of travelers. This beautiful hotel is equipped with contemporary Rooms and Suites, Business Center, Four Conference Rooms, Three Food and Beverage outlets - Bar, Multi Cuisine Restaurant & Roof Top Dining, Spa, Gym, Pool and Casino.

Diyalo
Lords
PLAZA
Exhilarating Hospitality
Birgunj

Call - 51525252, 98028 19788, 98028 19787

Aadarsh Nagar, Birgunj, Nepal, www.lordshotels.com

नेपाल सरकार
विज्ञापन बोर्ड

खेलकूदको संसार

मैत्रीपूर्ण फूटबल खेलमा पत्रकार समूह विजयी

प्रस, वीरगंज, १६ माघ/
वीरगंजबाट प्रकाशित कालिका टाइम्सको वार्षिकोत्सवको अवसरमा आइतवार भएको मैत्रीपूर्ण फूटबल खेलमा

तस्वीर: प्रतीक

पत्रकार समूह विजयी भएको छ । निजामती कर्मचारी र पत्रकारबीच प्रदेश प्रहरी विपद्यवस्थापन गुल्मको मैदान वीरगंजमा भएको मैत्रीपूर्ण खेलमा पत्रकार समूहले निजामती कर्मचारीलाई तीनका विरुद्ध सात गोलअन्तरले पराजित गरेको हो ।

विजयी पत्रकार समूहलाई नेपाली काठग्रेसका केन्द्रीय सदस्य अजयपुरापार चौरसियाले शिल्ड, मेडल, प्रमाणपत्र वितरण गरेका थिए भने उपविजेता निजामती कर्मचारीलाई प्रदेशसभा सदस्य राजेश्वर साह तेली, प्रहरी उपरीक्षक रमेशकुमार बन्नेत, रेडियो वीरगंजका ध्रुव साहले शिल्ड, मेडल, प्रमाणपत्र वितरण गरेका थिए ।

प्रतियोगितामा 'स्थान अफ दी म्याच' घोषित पत्रकार मनोज पटेललाई नेपाल पत्रकार महासङ्घका सदस्य केसी लामिछानेले शिल्ड, मेडल प्रदान गरेका थिए ।

पत्रिकाका प्रबन्ध निर्देशक छन् साहको अध्यक्षतामा मैत्रीपूर्ण फूटबल खेल सम्पन्न भएको थिए ।

वैज्ञानिक समाजवादी विद्यार्थी सङ्घठनको भेला

प्रस, वीरगंज, १६ माघ/

वैज्ञानिक समाजवादी विद्यार्थी सङ्घठनको प्रथम जिल्ला भेला आइतवार वीरगंजमा सम्पन्न भएको छ ।

वैज्ञानिक समाजवादी कम्प्युनिस्ट पार्टी ने पालका केन्द्रीय सदस्य बैधनाथ अमज्जीबी, विद्यार्थी सङ्घठनका केन्द्रीय संयोजक राजेश्वरी सुवेदी, समाजवादी बैद्धिक शिविरका सदस्य डा अशोक दास, अभिभावक इन्जिनियर रामचन्द्र दास, वैज्ञानिक समाजवादी कम्प्युनिस्ट पार्टीकी महिला सदस्य निभा दासको सहभागितामा २५ सदस्यीय

पर्सा जिल्ला कार्यसमिति गठन गरिएको छ । सो समितिको अध्यक्ष नारद रेवानी, उपाध्यक्ष यादव र मुस्कान सिंह, सचिव नेहा खातुन, सहसंचिव रोहित ज्यसवाल र कोषाध्यक्षमा निरुत्ता चैधरीलगायत रहेका छन् ।

बाध गणनाको नतीजा....

थालेको उनले बताए । नेपालमा १२ वटा राष्ट्रिय निकुञ्ज र एउटा आरक्ष रहेकामा आहिले बाध गणना शुल्काफाँटा, बर्दिया, बाँके, चितवन र पर्सा राष्ट्रिय निकुञ्जमा मात्र भइरहेको छ ।

गणनाको नतीजा....
कार्की, प्रदेशसभा सदस्य राजेश्वर साह तेली, ब्रह्मदेवप्रसाद कुर्मी, प्रकाश उपाध्याय, दिना गुप्ता, राधा श्रेष्ठलगायतको सहभागिता थिए । राणाशासनलगायत राजाले चालेको निरुद्धकुश शासनका कारण नेपाली जनता समृद्ध हुन नसकेको बताए । नेपाली जनता कम्प्युनिस्ट पार्टीको पक्षमा रहेको पुष्टि भइसकेको उनले जिकिर गरे ।

२०१९ असार १९ गते चिकना टोलका करबोलमा दोहरो भिडन्तमा सेनाले भानुरामलाई गोली हानेको थिए ।

माधवनारायण नगरपालिकाकी उपरमुख सिमलकुमारी साह, पर्वसांसद अब्दल कलाम आजाद, राजकिशोर यादवलगायतको शहीद भानुरामको सपना पूरा गर्न कदम चाल्ने बताए । आफू नमरुन्जेलसम्म शहीद भानुरामको सपना पूरा गर्न कदम चाल्ने बताए । आफू देशमा लोकतान्त्रिक कारण आज देशमा लोकतान्त्रिक

सि.नं.	आयोजक	कार्यक्रम	स्थान	समय

<tbl_r cells="5" ix="1" maxcspan="1" maxrspan="1" usedcols="